

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Пряно - ароматичні та овочеві культури у
садово-парковому господарстві»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність 206 Садово-паркове господарство Освітньо-професійна програма Садово-паркове господарство
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Курс, семестр	Курс 4, семестр 8
Трудовісність	загальна кількість годин – 120 год.; кількість кредитів – 4,0
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, кафедра геоматики, землеустрою та планування територій
Контактні дані розробника(ів)	Онiпко Валентина Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри геоматики, землеустрою та планування територій e-mail: valentyina.onipko@pdau.edu.ua сторінка викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/onipko-valentyina-volodymyrivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів систему теоретичних знань і практичних умінь щодо біологічних та екологічних особливостей пряно-ароматичних і овочевих культур, технологій їх вирощування, розмноження та догляду, а також набуття навичок їх раціонального використання в озелененні, садово-парковому будівництві та ландшафтному дизайні з урахуванням декоративних, господарських і екологічних властивостей рослин. і населення у свіжій та переробленій продукції з високими якісними показниками.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. <i>фахові:</i> ФК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо). ФК 6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства. ФК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.
Результати навчання	ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.

	ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста
Методи навчання	Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, виконання практичних робіт); методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії, метод використання життєвого досвіду); методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети вивчення предмета, висування вимог, заохочення, оперативний контроль, вказування на недоліки); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, елементи дистанційного навчання).
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Значення пряно-ароматичних та овочевих культур у садово-парковому господарстві. Тема 2. Класифікація, походження та еколого-біологічні особливості культур. Тема 3. Морфо-біологічна характеристика та технологія вирощування однорічних пряно-ароматичних культур (базилік, кріп, коріандр, чорнушка, кмин, ганус, коріандр, чабер однорічного тощо). Тема 4. Морфо-біологічна характеристика та технологія вирощування багаторічних пряно-ароматичних культур (розмарин, чебрець звичайний, любисток, меліса, м'ята, гісоп, шафран, шавлія, лаванда, тархун хрін, рута садова). Тема 5. Морфо-біологічна характеристика та технологія вирощування овочевих однорічних культур (листяні: салат посівний, шпинат, кріп, рукола, гірчиця листові; плодові: томат, перець солодкий і гіркий, баклажан, огірок, кабачок, гарбуз, патисон; коренеплідні: редис, редька, морква, буряк столовий, зернові та бобові (овочеві): кукурудза цукрова, горох овочевий, квасоля спаржева). Тема 6. Морфо-біологічна характеристика та технологія вирощування багаторічних овочевих культур (листяні: щавель, шпинат, багаторічний, ревінь, любисток, цибулеві: цибуля-батун, цибуля-шніт, цибуля багатоярусна, черемша; капустяні (умовно багаторічні: капуста листові (кейл), капуста багаторічна, інші багаторічні овочі: спаржа, хрін, топінамбур, артишок). Тема 7. Декоративні овочі в садово-паркових насадженнях (листяні декоративні: капуста декоративна, салат з червоним та кучерявим листям, мангольд, шпинат новозеландський; плодові декоративні: томати чері, перець декоративний, баклажан декоративний, гарбуз декоративний, патисон; коренеплідні декоративні: буряк листовий, морква з фіолетовим або жовтим коренем, редис декоративних сортів, бобові та злакові: квасоля витка, горох декоративний, кукурудза декоративна). Тема 8. Використання пряно-ароматичних та овочевих рослин у ландшафтному дизайні.
Стратегія оцінювання результатів навчання	Форми поточного контролю: опитування, виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Форма семестрового контролю знань – залік.
Політика навчальної дисципліни	Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю,

	дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та семестрового контролю результатів навчання. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів вищої освіти. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності; скерування на додаткове навчання з питань академічної доброчесності. Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані. Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Для визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за освітнім компонентом або частиною освітнього компонента, здобувач вищої освіти звертається із заявою до директора навчально-наукового інституту. Результати навчання, здобуті у неформальній / інформальній освіті, перезараховуються як оцінка семестрового контролю (залік) із освітнього компонента відповідно до шкали та критеріїв оцінювання, затверджених в Університеті. Здобувач вищої освіти звільняється від опанування перезарахованого освітнього компонента у наступному семестрі. Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, яка протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Ботаніка, Ґрунтознавство, Екологія, Садово-паркові культури, Механізація садово-паркових робіт
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	презентації
Рекомендовані джерела інформації	Основні: 1. Бойко Л.О. Сучасні тенденції розвитку овочевої галузі в умовах євроінтеграції України. Агросвіт. 2020. № 6. С. 69–76. 2. Дем'янюк О.С., Глущенко Л.А., Симочко Л.Ю. Розвиток галузі овочівництва в умовах Закарпаття: перспективи та проблеми сьогодення. Екологічна безпека та збалансоване природокористування в агропромисловому виробництві: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 7–8 липня 2022 р.). Київ, 2022. С. 98–101. 24.

3. Дидів О.Й., Дидів І.В., Лещук Н. В., Дидів А.І. Зеленні та пряно-смакові овочеві культури : навч. посіб. Львів, 2022. 152 с.
4. Енергетичні та сировинні рослини ресурси. Навчальний посібник / С. М. Каленська. К.: ТОВ «Центр поліграфії «Компринт». 2022. 322 с.
5. Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm (дата звернення: 20.03.2023).
6. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування сільськогосподарських культур. Львів. 2023. 806 с.
7. Рослинництво України. 2021. Статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики України, 2022. 183 с.
8. Сало І.А. Розвиток ринку овочів в Україні. Економіка АПК. 2021. №1. С. 41–48.
9. Терьохіна Л.А., Рудь В.П., Мозговський О.Ф. та ін. Маркетинговий огляд ринку зеленних культур. Овочівництво і баштанництво. 2021. Вип. 70. С. 111–124.

Допоміжні:

1. Гапон С.В., Фельбаба-Клушина Л.М., Гапон Ю.В. Малопоширені овочеві і пряно-ароматичні рослини та їх використання в озелененні. *Біологія та екологія*, 9(1). 2023 С. 8–15. <https://doi.org/10.33989/2023.9.1.290165>
2. Оніпко В. В., Папка О. С. Біорізноманіття декоративних форм гарбузів. ПНПУ. 2007. С. 120–125.
3. Оніпко В. В., Світлична А. І. Декоративні властивості овочевих культур та їх застосування в озелененні. ПНПУ. 2014. С. 26–29.
4. Поспелов І.С., Оніпко В.В. Волошка синя (*Centaurea cyanus* L.): декоративний потенціал та екологічні переваги у ландшафтному дизайні та озелененні. Біорізноманіття у контексті сталого розвитку: теорія, практика, методичні аспекти вивчення у закладах науки і освіти (присвячена 65-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення «Криворудський») : мат-ли всеукр. наук.-практ. конф. (6 червня 2025 р., с. Крива Руда, Кременчуцький р-н, Полтавська обл.). Полтава: Аструя, 2025. С. 165–169. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15533270>
5. Поспелов С. В., Оніпко В. В., Семенко М. В. Активність лектинів звіробою звичайного (*Hypericum Perforatum* L.) сорту Італія в онтогенезі. Біорізноманіття: теорія, практика, формування здоров'язбережувальної компетентності у школярів та методичні аспекти вивчення у закладах освіти (присвячена пам'яті видатного вченого ботаніка П.Є. Сосіна) : матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., (м. Полтава, 30 жовтня 2020 р.) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка / за заг. ред. проф. Гриньової М. В. Полтава, 2020. С. 119–121.
6. Шакалій С. М., Храпач А. О. Актуальні напрямки і проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва. Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 75-річчю заснування кафедри селекції, насінництва і генетики. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 161–163.
7. Шакалій С. М., Мусієнко Н. Перспективи вирощування м'яти. Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур : матеріали II Всеукр. наук.-практ. інтернет- конф. (м. Полтава, 29 березня 2024 р.). Полтава : ПДАУ, 2024. С. 102–104. <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/17148>
8. Юрченко С.О., Баган А.В., Шакалій С.М. Вплив стимуляторів

	росту на укорінення лаванди вузьколистої для садово-паркового вирощування. Аграрні інновації. 2022. №15. С. 73-77. https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/13627 Інформаційні ресурси 1. Електронний репозитарій ПДАУ. URL: https://dspace.pdau.edu.ua/home 2. Електронна бібліотека ПДАУ. URL: https://lib.pdau.edu.ua/ 3. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України – dir@dnsgb.kiev.ua 4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – nlu@csf.freenet.kiev.ua 5. Prometheus – український MOOC, що дає змогу безкоштовно створювати онлайн-курси за умови якісного та відповідного до цінностей ресурсу контенту. https://prometheus.org.ua/ 6. AgriAcademy – освітня платформа української агробізнес-спільноти пропонує актуальні агрознання на безоплатних онлайн-курсах від кращих викладачів світу та України. https://agriacademy.org/courses-catalog/
Рік введення	2023
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри геоматики, землеустрою та планування територій, протокол від «01» вересня 2025 року № 1